

**ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุน
ประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**
**Administrative Factors Affecting Operational Effectiveness of Democracy-Enhancement and
Promotion Activities in Schools under the Office of Secondary Educational Service Area 20**

นิรุช ชัยปิ่น*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์**

ดร.ระวีพรรณ ร้อยยพิลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 340 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .50-.84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบค่าที่ t-test (Independent samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient) และการวิเคราะห์สมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการส่งเสริม และสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยทางการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน
4. ประสิทธิผลการส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ปัจจัยทางการบริหาร, ประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

***ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11

5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านภาวะผู้นำ โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 60.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.28463

7. แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่ามีจำนวน 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนได้ ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate, compare, and determine the relationship and predictive power, and establish the guidelines for developing administrative factors affecting the operational effectiveness of democracy-enhancement and promotion activities in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 20. The samples, obtained through multi-stage sampling, were 340 administrators and teachers in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 20 in the academic year 2017. The instrument for data collection was a set of 5-level rating scale questionnaires with item discrimination between .50-.84 and the reliability of .98. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage, t-test (Independent Samples), F-test (One-Way ANOVA), Pearson's Product Moment Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results of this research were as follows:

1. The administrative factors of school administrators and the operational effectiveness of democracy enhancement and promotion in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 20 based on administrators and teachers' opinions were at a high level in overall.

2. The operational effectiveness of democracy-enhancement and promotion activities in schools based on administrators and teachers' opinions was at a high level in overall.

3. The administrative factors for operating the democracy-enhancement and promotion activities as perceived by school administrators and teachers with different status, work experience and school sizes were significantly different at the .01 level in overall, but there was not different as a whole among those whose educational level were different.

4. The effectiveness of democracy-enhancement and promotion in schools classified by status, work experience and school sizes was significantly different at the .01 level in overall, but there was not different as a whole in terms of different educational level.

5. The administrative factors showed a positive relationship with the operational effectiveness of school democracy–enhancement and promotion activities at the .01 level of significance.

6. The administrative factors consisted of three factors with the predictive power of 60.40 percent and Standard Error of Estimate of ± 0.28463 . The factors which were able to predict the operational effectiveness of democracy–enhancement and promotion activities in schools at the .01 level of significance comprised: Organizational Culture, Informational Communication Technology, but at the .01 level of significance in terms of Leadership,

7. The guidelines for developing administrative factors affecting operational effectiveness of democracy–enhancement and promotion activities in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 20 revealed that there were three factors that were able to predict the administrative factors and the operational effectiveness of democracy–enhancement and promotion activities. The said factors were Leadership, Organizational Culture, and Informational Communication Technology.

Keywords : Administrative Factors, Operational Effectiveness, School Democracy–Enhancement and Promotion Activities

กฏมิหลัง

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ผลักดันให้ทุกประเทศมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดที่สร้างสรรค์ และพัฒนายุทธศาสตร์หลักของประเทศเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจสามารถเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง (พิเชษฐ วรงค์เกียรติขจร, 2553, หน้า 34) การที่จะทำให้ประเทศก้าวหน้ารวดเร็ว และดีมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยคือ “คน” ให้มีคุณค่าต่อมิติการพัฒนาในด้านต่างๆ นั่นคือ “การศึกษา” (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2553, หน้า 342)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, หน้า 13–14) และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552–2559) ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ตั้งแต่ปฐมวัย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2552, หน้า 2)

ประชาธิปไตยเป็นแนวคิดการบริหารดูแลประเทศที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในสังคมโลก ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารดูแลประเทศได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, คำนำ) และการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยยังไม่บรรลุตามเจตนารมณ์เนื่องประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจอย่างชัดเจนในสภาพบทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมในฐานะพลเมืองของประเทศ และขาดความรู้ เข้าใจในเนื้อหาแก่นแท้ ประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม จึงทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นไปอย่างล่าช้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, บทนำ) นอกจากนี้การบริหารสถานศึกษาแบบประชาธิปไตยเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยให้บุคลากรกำหนดเป้าหมายและวางโครงการร่วมกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการและแก้ปัญหาต่างๆ โดยการปรึกษาหารือ ส่งเสริมให้บุคลากรหรือคณะทำงานฝ่ายต่างๆ ให้นำเอาหลักประชาธิปไตยมาใช้ในการดำเนินงาน รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกคนและชี้แจงให้ทราบความเคลื่อนไหวของหน่วยงานเพื่อการประสานงานที่ดี ให้บุคลากรได้ทำงานด้วยความร่วมมือช่วยเหลือกัน และให้ทุกคน

มีส่วนร่วมต่อกิจกรรมต่างๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะส่งผลดีให้ผู้ร่วมงานแต่ละคนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถของตนเองได้มากขึ้น ช่วยลดความขัดแย้ง เพราะทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้เกิดความภูมิใจในตนเองมากขึ้น และช่วยให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์มากขึ้น (ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 217-219)

การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนรู้จักหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม พัฒนาการจัดการเรียนการสอนประชาธิปไตย การเลือกตั้งในสังคมไทย การดำเนินชีวิตในแบบวิถีประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมดังกล่าวและผู้บริหารมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 3) ดังนั้นการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงได้มีการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนขึ้นในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาและใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ต่อไป

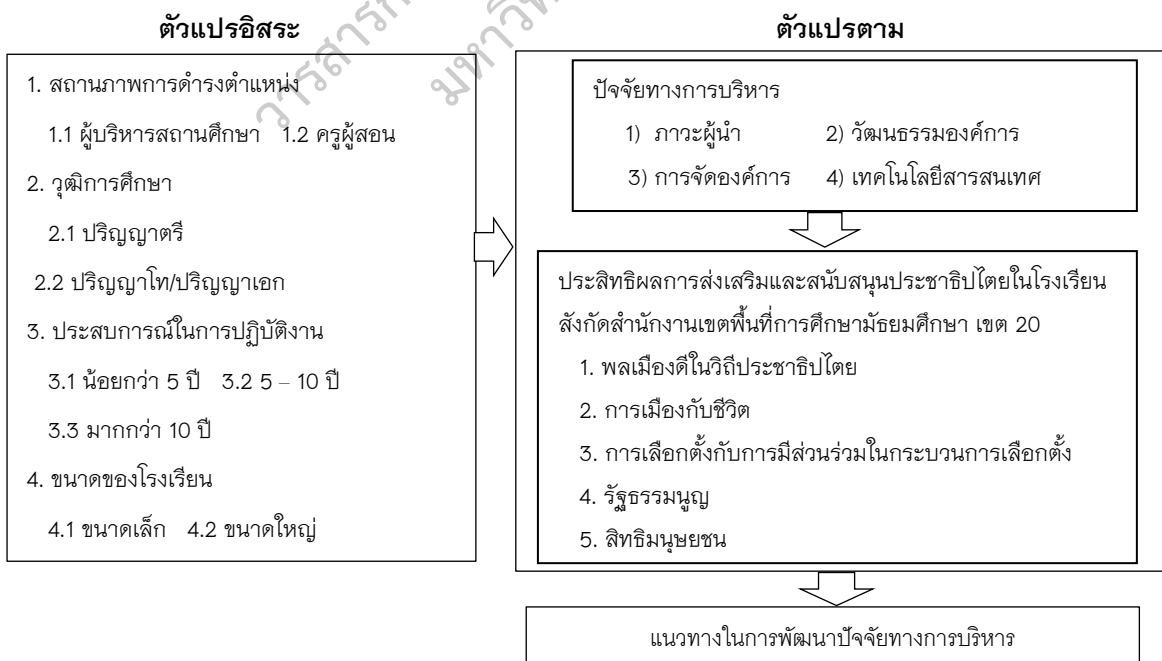
คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยทางการบริหารในการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
6. ปัจจัยทางการบริหารด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน
7. แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน
7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2,900 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,837 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 340 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 55 คน ครูผู้สอน จำนวน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างตามวัตถุประสงค์ และแนวคิดที่ได้กำหนดไว้ แบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยโรงเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้
1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในการทำหนังสือเพื่อความอนุเคราะห์ในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัย
 2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนและคณะครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยกำหนดเวลาดำเนินการส่งแบบสอบถามคืน
 3. หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามไปแล้ว 10 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียน โดยติดตามรับคืนด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) การทดสอบค่า t (t-test) แบบ Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson's Product Moment Coefficient และการวิเคราะห์สมการพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยทางการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิภาพการส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวม ($r_{xy}=0.720$) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัจจัยปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 4 ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์ มีจำนวน 3 ปัจจัย ที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านภาวะผู้นำ

7. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างด้านประชาธิปไตย และใช้ในการบริหารสถานศึกษาเช่น ร่วมกันคิด การใช้เสียง การยอมรับความคิดเห็นจากทุกฝ่าย มีการกระจายอำนาจให้ครูทุกคนได้ตัดสินใจในงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านวัฒนธรรมองค์การ องค์การต้องมีกฎหรือเกณฑ์หรือมาตรฐานปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์การที่ชัดเจน มีผู้นำรับผิดชอบ และครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกระบวนการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศักดิ์ ไชยสีหา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหารในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพร นาแว่น (2556, บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือ

คณะคณิศรีรักษ์กางเขนแห่งท่าแร่ พบว่าประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือคณะคณิศรีรักษ์กางเขนแห่งท่าแร่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ปัจจัยทางการบริหารการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพร นาแว่น (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือคณะคณิศรีรักษ์กางเขนแห่งท่าแร่ พบว่า การเปรียบเทียบประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือคณะคณิศรีรักษ์กางเขนแห่งท่าแร่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในสถานที่แตกต่างกันโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม ($r_{xy}=0.720$) มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศักดิ์ ไชยสีหา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่าระดับปัจจัยทางการบริหารในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร (Y) ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ปัจจัยปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำนวน 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และได้้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านภาวะผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของยุทธศักดิ์ ไชยสีหา (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่ามีตัวแปรปัจจัยทางการบริหารที่สามารถพยากรณ์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ด้านโครงสร้างองค์การ (X) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X) และด้านวัฒนธรรมองค์การ (X)

7. แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ด้านภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างด้านประชาธิปไตย และใช้ในการบริหารสถานศึกษาเช่น ร่วมกันคิด การใช้เสียง การยอมรับความคิดเห็นจากทุกฝ่าย ด้านวัฒนธรรมองค์การ คือองค์การต้องมีกฎหรือเกณฑ์หรือมาตรฐานปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ มีการสร้างและปลูกฝังองค์การแบบประชาธิปไตย วัฒนธรรมองค์การแบบเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมมีความเท่าเทียมกันให้ความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็นภายใต้สิทธิของตนเองไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์การที่ชัดเจน มีผู้นำรับผิดชอบและครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพร นาแว่น (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือคณะคณิศรีรักษ์กางเขนแห่งท่าแร่ พบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

ในโรงเรียนในเครือคณะภคินีรักกางเขนแห่งท่าแร่ มี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลเป็นตัวอย่าง เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดแนวทางหรือนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาด้านภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะตัวแปรทั้ง 3 ด้านสามารถส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องสนับสนุน ส่งเสริมการจัดองค์การเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เช่น ภาวะผู้นำทางวิชาการ ทรัพยากรทางการศึกษา โครงสร้างการบริหารงาน เป็นต้น เพื่อพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน ต่อไป

2.2 ควรศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน ที่ดีที่สุดและนำมาพัฒนาโรงเรียนตนเองต่อไป

2.3 ควรสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยในโรงเรียน เพื่อนำไปใช้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตย สำหรับครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: สหภาพสื่อการศึกษาพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ประภาพร นาแวน. (2556). *ประสิทธิผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนในเครือคณะภคินีรักกางเขนแห่งท่าแร่*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2553). *ผู้นำการบริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

ยุทธศักดิ์ ไชยสีหา. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). *ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร